

MANBESZ
MAGYARORSZÁGI NONPROFIT
BIZTOSÍTÓ EGYESÜLETEK
SZÖVETSÉGE

A Magyarországi Nonprofit Biztosító Egyesületek Szövetségének észrevétele és javaslata a PSZÁF biztosító egyesületek szabályozására vonatkozó vitaanyagára

A Magyarországi Nonprofit Biztosító Egyesületek Szövetsége (továbbiakban: MANBESZ) a biztosító egyesületi tagságával egyeztetve, a tagok teljes körének egyetértésével állította össze ezen anyagot.

Elsőként szeretnénk röviden bemutatkozni, hiszen az egyesületi szabályozások változtatása előtt mindenképpen fontosnak tartjuk a jelenlegi működések feltérképezését, mind a vitaanyagban szereplő „kockázatoság” szempontjából, mind a tevékenység nemzetgazdasági értékteremtő képessége szempontjából. A vitaanyag bizonyos mondataiban utal is erre, de úgy véljük, hogy nem kellő hangsúllyal, illetve az abban vázolt utak ellentmondanak az azirányú céllal, hogy a jövőbeli szabályozást követően ne kerülhessen sor ellehetlenedésre.

A vitaanyag néhány mondatában külön említésre kerülnek mezőgazdasági biztosító egyesületeink. A szerző szerint ezek valódi egyesületek, tagsági kontroll alatt működnek és mindezért egy esetleges szükséghelyzetben működhetnek a szolgáltatáscsökkentés, illetve a pótbefizetés – jelenlegi szabályozásban előírt – módszerei. A vitaanyag gerince egy általunk eddig ismeretlen fogalomra, a végső garantőrre épül, melynek egyik lehetséges formájaként ismeri el a szolgáltatáscsökkentés és a pótbefizetés intézményét, azonban más, nem mezőgazdasági kockázatok kezelésére alakult biztosító egyesületek esetén kételkedik e módszer alkalmazhatóságában. Úgy véljük, hogy az ún. „profitérdekeltségi séma” semmivel sem alacsonyabb kockázatú modell, mint az egy-egy településre, kistérségre kiterjedő tagsági jogviszonyon alapuló egyesületeink. A 1990-es évek óta többször került sor a pénzügyi piacon állami tőkekonzolidációra, és egyik esetben sem az egyesületek, hanem a részvénytársaságok vonatkozásában. A mezőgazdaság katasztrófákárok kezelése érdekében az állam létrehozta a Magyar Nemzeti Katasztrófa Alapot, de még ez sem nyújt végső garanciát, hiszen a kártalanítás itt sem teljeskörű. Úgy véljük, hogy ha az államtól nem várható el a végső garantőr szerepe, akkor egyesületeinktől sem. Természetesen léteznek az EU-ban kombinált megoldások, melyek jól működnek. Ausztriában például agárbiztosítást egyetlen egy biztosító egyesületnél lehet csak kötni. Az egyesület működésébe az állam besegít, mivel a biztosítás kötelező, és sokkal szélesebb körű kockázatokra is kiterjed, mint a profitbiztosítók termékkínálatában jelenleg található kockázatok. Cserébe viszont az államnak nem kell évente „tervezhetetlen” kiadásokkal küszködni.

1085 Budapest, Gyulai Pál u. 6.
Telefon: (30) 260-6486, Telefon/fax: 486-0395
Mail: marcador@t-online.hu

A biztosító egyesületi **tagjaink** ismerik egymást, és kölcsönösségi alapon **vállalják, hogy a garanciát saját maguknak kell megteremteni**. Természetesen a rendkívül magas károk bekövetkezésének esélye egyesületeinket arra ösztönözte, hogy minimum 80-90%-os mértékben viszontbiztosítsanak, és a kármentes években az elért eredményt a saját tőke, és a biztosítástechnikai tartalékok növelésre fordítsák. A viszontbiztosítás mértéke a tőke- és tartalékértékek függvényében csökkenhet majd. Ezen kívül Egyesületeink 2005-ben – szintén önkéntességi alapon – létrehoztak a MANBESZ égiszén belül egy Kárenyhítési és Szolidaritása Alapot. Az Alapban jelenleg 10 millió Ft gyűlt össze, amely szükség esetén a nagy károkat szenvedett térségek biztosító egyesületeit segíti ki alárendelt kölcsöntőkével, azaz a szolidaritás nemcsak az egyesületen belüli tagok között jellemző, hanem a mezőgazdasági biztosító egyesületeink között is.

A biztosító egyesületi forma lehetővé tette, hogy önkéntességi és kölcsönösségi alapon, nyereségérdekeltség nélkül biztosíthatók legyenek a mezőgazdasági kockázatok. Az első növénybiztosító egyesület a rendszerváltást követően 1993-ban alakult, azaz 17 éves múltat tekint vissza. A jégverés okozta kockázatok biztosításában a profitorientált biztosítók az alacsony profitkilátások, és a klímaváltozás okozta növekvő kockázatok miatt nem igazán érdekeltek. Ezt bizonyítja, hogy csupán 4 biztosító társaság vesz részt a mezőgazdasági kockázatok biztosítási piacán. A természeti tényezőknek kitett termelők mintegy 20%-a fedezi kockázatait biztosítással, tehát e területen az alulbiztosítottság a jellemző. Ennek eredményeképpen évente mintegy 30 milliárd Ft-ot költ az állam a károk enyhítésére. Az öngondoskodás elősegítése érdekében korábban 30%-os díjtámogatási rendszer működött, mely akár az egyesületeknél, akár a részvénytársaságoknál megkötött biztosításokra is kiterjedt. Ezen kívül az állam igyekezett segítséget nyújtani a mezőgazdasági biztosító egyesületek létrehozásában a jelenleg is hatályos 101/2001. (VI. 20.) Korm. rendelettel, és a 25/2001. (VI. 25.) PM rendelettel.

Az egyesületi biztosítások esetében a termelők a vonatkozó szabályok alapján a saját tőkéjüket hozzáadva és azt támogatva olyan önszerveződő, átlátható és kiszámítható veszélyközösségeket hoztak/nak létre, amelyek a többletmunka ellenére is a termelők részére megvalósítható és ellenőrizhető védelmet nyújtanak. Modell értékük több szempontból is meghatározó. Pl. az együttes tulajdonosi és biztosított viszonyból eredően a kockázat megelőzésére való törekvés, a pontos kárfelmérésekben való érdekeltség, ezáltal alacsony kárhányad, az alacsony működési költségek, visszaható hatás a térségben más termelők kockázat védelmére.

Az egyesületi agrárbiztosítások nemzetgazdasági értékével tisztában van a magyar parlament. Nemzeti érdekünk, hogy kidolgozásra kerüljenek olyan modellek, melyek a magyar agrártermelők kockázatait – akár államhatáron belül, külföldi profitorientált biztosító részvénytársaságok nélkül, vagy csupán viszontbiztosítói minőségükben – kezelni tudja. Úgy véljük, hogy a kizárólag öngondoskodáson alapuló biztosító egyesületeink tehát modell értékűek.

Egyik-másik egyesületünkben még biztosít olyan tag, aki az 1930 és 1950-es évek között tagja volt valamelyik kölcsönös biztosítóban. Véleményük szerint – melyet megerősít minden szakemberünk is – a kölcsönös biztosító napjainkban már nem alkalmazható forma. A felosztó-kirovó elv az agrárbiztosítások területén nem működne. A jelen kihívásai megkövetelik a tőke- és tartalékgyűjtést, hiszen a káringadozás csak így kezelhető. Az egyesületi forma megmaradása biztosíték számunkra, melynek eltörlése valószínűleg a megszűnésünkhöz vezetne.

Javasoljuk, hogy a szabályozáskor ne az intézményi formát érintően legyenek változások, hanem az egyes területek legyenek jobban kidolgozva. A jelenleg hatályos biztosítási törvényben több értékhatár is működik, mely megnehezíti az átláthatóságot. Az egyik a 125 millió Ft-os díjbevétel, mely a „kisegyesület” határértéke. Egy másik határérték a 100 fős taglétszám, és a 300 millió Ft-os díjbevétel, mely pl. a személyi feltételekre vonatkozóan ír elő újabb követelményeket. Ezek a határértékek 1996. január 1-e, az első biztosítási törvényünk hatályba lépése óta nem változtak. Így fordulhatott elő, hogy a kormányzati szándék ellenére a Baranya Megyei Nonprofit Növénybiztosító Egyesületünk bekerült a pénzügyi szektort érintő különadó hatálya alá.

Kérjük, hogy a szabályozás alkotásakor fenti érveinket vegyék figyelembe és a különféle kockázatú, valamint a valódi tagság miatt erős kontrollú biztosítók elkülöníthetők, és átláthatóan szabályozottak legyenek. Egy korábbi szabályozásban szerepelt például a szakosított biztosító egyesület kifejezés, melynek visszahozatala és jogszabályi háttérének konkretizálása megoldást nyújthat a vitaanyagban vázolt kérdésekre, miközben a jól működő biztosító egyesületi szektor érdekei nem sérülnek.

Budapest, 2010. szeptember 28.

Siba Ferenc
elnök

Márkus Judit
főtitkár